

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Leodivm Ecclesiae Cathedralis

Rausinus, Stephanus

Namvrçi, 1639

Capvt Vigessimvm Qvartvm. An Consules Leodienses habeant armatam
familiam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11818

prætereuntium comparatione Trigintaduoviros futuros Electores animis & oculis præconceperent. Forma insuper iuramenti à Consulibus præstandi per Hynsbergicam ordinationem designata, crimen ambitus procul remouebat, nisi quidam optimis Legibus, iuxta Anaxarchis augurium vterentur, quemadmodum muscæ araneorum telis. Quia (inquit) compertum est Reipublicæ corruptionem vt plurimum à corruptelis ambientium, precum importunitate, potu, muneribus & promissis, Consulatum procedere, Lex in futurum esto, In Consules electi ante omnia coram defungentibus Consulibus & Consilio, solemni iuramento adstringuntur: quod nec dederint, nec promiserint, daturi promissuriue sint mortalium vlli per se aut interpositam personam, triobolum, aut triobolo æquipollens.

CAPVT VIGESIMVM QVARTVM.

An Consules Leodienses habeant Armatam familiam.

DE Romanis Consulibus qui idem inquireret, historiam ne à limine quidem salutasset. Regia ijs erat, vt sæpius indicaui, potestas, sed annua, & Regij tituli experts. En tibi adhuc ad hanc rem verba priscae legis, Consules militiæ summum ius habent. Cui ergo, si non Consulibus, ius armatæ fuisset familiæ? Hinc ad munimen ornamentumque dignitatis, Consulem antebant duodecim Liçtores, cum totidem fascibus & securibus. Vbi Prætores senis fascibus, securibusque senis

L I

tantum,

tantum, utebantur: nisi cum Consulari Imperio quomquam mitterentur: tum enim quasi Consules, duodeni Lictores, fascibus & securibus instructi, ipsos comitabantur. Singuli Consules Leodienses habent quinque apparitores perpetuos, gladiatos, quos Secretarios nuncupant, nullius tamen participes secreti, fascibus & securibus abstinent, quia neque fustigatione, neque capitis ademptione possunt in quenquam animadvertere. Prætor seu Villicus incedit duodecim satellitibus stipatus, secures seu bipennes gestantibus: est enim Principalis iurisdictionis administrator, & Scabinalis Tribunalis Præfectus. Quæro isthic num Consules habeant armatam familiam, non an de facto habeant, aut aliquando habuerint, sed vtrum ius armatæ familiæ ijs competat. Nam haut me fugit primum omnium Consulem anno 1254. armatæ seditionis Ducem fuisse, & nuperrimum Plateolam armato satellitio stipatum, arma, cædem & sanguinem exspuisse, & combibonibus suis pro symbolo arma præscripsisse, quasi Clodium Albinum imitaretur, quem adhuc puerum ferunt in scholis sapissimè cantasse inter condiscipulos.

Arma amens capio, nec sat rationis in armis,

Arma amens capio,

Et Pileatorem Plateolæ hodiernum successorem latus ijsdem latronibus (olim laterones vocabantur) habere tectum. Sed si mucroneum illud sepimentum esset veræ autoritatis signum, Peregrinus, vtriusque incentor, & Paris Troianus, qui nebulonum Sclopetariorum cohorte vallatus quotidie incedit, ius haberet familiæ armatæ per Leodiensem Ciuitatem. Eâdem fraude tyran-

nidem

videm Leodij exercens, quâ Pisistratus Athenis primò satellitium, prætextu inseguritatibus ab Optimatibus, sibi parauit, deinde Regnum. Negatiua igitur esto: Ius manus armatæ penès Consules nunquàm fuisse. Placitum est Philosophorum, Deum & Naturam nihil operari frustra: & Iurisconsultorum, artem Politicam, quæ est naturæ æmulatrix & imitatrix, à superfluo abhorre. Quem in vsum id Iuris infusum aut datum fuisset Consulibus? Cum mero mixtoque & omni Imperio careant, criminum Reos coërcere, imo nec apprehendere queant, nisi in carceres Principis deducendos: cum belligerare nisi pro Principe & sub Principe possint, cum custodia Ciuitatis ad Principem & eius Ministros spectet? Quæ singula distinctis capitibus sequente Libro pertractare proposui. Quod si in Ministerium & opem Principis, Ecclesiæque tendere dixeris, non longè aberraueris, dum eo ipso fatebere ius Principis esse, non Consulium aut Ciuium. Vt arma sumant & ponant quoties ille maturo consilio iusserit. Speciosum & arduum est argumētum, quod ex Decemvirali Cohorte in Lite Spirensi ad præsentis quæstionis officium offunditur. Cohors est Decemvirum ex singulis Operis collectorum, seu Denarius numerus Ciuium bis & trigesies multiplicatus. Tantam armatorum multitudinem in custodiam corporis deputari Consulibus? quantum authoritatis fastigium? Romulus trecentos Equites, Celeres dictos delegit. Scipio Africanus non pauciores, sed fortissimos quosque, qui ab eo in bello non discederent, & alio militiæ munere vacarent, aucto stipendio assumpsit, quem deinde alij Romanorū Duces sunt secuti. Iulius Cæsar

in corporis tutelam Hispanos habuit, sed fatiùs dicens semel succumbere, quàm continuò pauere & cauere, amotis custodiis, Bruti & Cassij coniurationem maturauit. Successores, Germanorum cohortem ad custodiam corporis instituerunt, quam Galba per auaritiam aut nimiam securitatem sine vllò commodo in Patriam remisit, ipse vitam amisit, fidelissimis stipatoribus destitutus. Subducamus velum, & quod est intueamur. Vici Ciuitatis in Centurias sunt distributi, quibus incumbit ad portas & mænia excubare, si quid aut est aut metuitur periculi. Et quia Basilica seu domus Ciuica ab antiquo solita est per Vigiles eodem tempore custodiri, tanquàm in Vrbs medio & centro sita, & cuius conseruatio ad ipsius Vrbs tuitionem facit, è singulis Tribubus delecti sunt decem, qui aliarum immunes excubiarum, in illius Basilicæ atrio vigilarent. Si quid subitarij tumultus exsurgit, quia magis sunt ad manum, & in Basilicam Consilium aduocatur, eodè iubentur armati conuenire, velut Ciuicæ domus custodes. Quam cohortem non esse familiam Consulum, neque iis armatam vllam manum è satellitio esse debere, mecum sentiet, qui Popularem manuscriptum Codicem toties hoc Libro citatum, Pactaque & concordata pensitatè expendet.

Inter ea quæ Prætoris seu Villici Leodiensis munus & dignitatem concernunt ita verbis conceptis traditur, Ad Prætorem singulariter spectat constituere per Ciuitatem Leodiensem ad illius custodiam & seruitium, duodecim Apparitores armatos & bipennibus instructos, noctu & interdium per Ciuitatem incedentes. Tempore
Adolphi

Adolphi de Marka Episcopi, Ciuitatenses sub seditio-
num suarum umbone quodam, affectabant Principis
eiusue Prætoris eo in puncto authoritatem, vt quartus
articulus Pacti vel Pacis de Floenne 1. Iunij 1330. pa-
lâm ostendit. Est autem iste, Item dicimus & pronun-
tiamus, quod Ciuitatenses tenebuntur amouere Appa-
ritores si iam eos non amouerint, quos deputauerunt ad
Vrbis custodiam, quodque posthâc Prætor Principis
debebit custodire Ciuitatem pro solito & prisco more.
Articulus est sententiæ arbitralis per Libertum de
Landris, Franciscum de Milan & Ioannem Gasdem pro
parte Adolphi Episcopi, & Antonium de Berginlet,
Andream de Freris, Nicolaum Sampson ex parte Con-
sulum, Iuratorum & Communitatum Ciuitatis Leo-
diensis, Oppidorum Hoyensis, Dionantensis, Fossen-
sis, Tungrensis, Trudonensis, Tudiniensis, iisdemque
adhærentium, arbitros assumptos promulgatæ. Non
quod præmemorata Oppida de quoquam controuerte-
rent; omnes enim articuli in Ciuitatem tendunt, &
nullus vllum Oppidum concernit. Vnde grauitas ex-
cessuum solorum Leodiensium hoc etiam nomine pro-
ditur, qui per occasionem turbarum, soli, Principis
proprij iura temerare & vsurpare nitebantur. Ordi-
natio, vulgò Regimentum Ioannis Hynsberghij (Nouus
Iactus pariter appellatur) de mense Februario 1422. Ma-
gistris, Iuratis, Consilio & Vniuersitate Ciuitatis as-
sistentibus in idem conducit. Cuius primo articulo
statuitur, Nemini licere, cuiusuis ille fuerit conditio-
nis, diurno aut nocturno tempore portare aut gestare
in dicta Ciuitate gladios, secures, hastas, tela aut aliud

armorum genus præter Prætorem nostrum, Magistros, Scabinos dictæ nostræ Ciuitatis, illorumque Clericos (seu scribas) & famulos, Consiliariosque nostros, & quotquot sunt de familia nostra continui commensales, Curiales concoloribus familiæ nostræ induti vestimentis. Et in contrauentores seueræ tertio, quarto & quinto articulis poenæ imponuntur. Solus ergo Princeps ius armatæ familiæ habere dignoscitur, cum ei soli attribuat & reseruetur: & sicut Scabini & Consiliarij Principis, qui paris ibidem conditionis proponuntur, non habent armatam familiam, ita Consules sibi eam nequeunt arrogare.

In aduersum forsitan obijcietur, in confesso apud nos esse, quod Prætori armatum satellitium competat, & eo quotidie stipari in publicum prodeuntem: Et ius manus armatæ penes Scabinale Tribunal esse, quod meri & mixti Imperij potestatem iudicalem exercet. Ad vtrumque parata est replica. Bis seni Apparitores Prætoris, symbolis familiæ Principis vestibus tecti sunt, & iuxta antedictam Hynsberghij ordinationem licebat iis arma gestare. Scabinorum Tribunal, ordinarium in Ciuilibus & Criminalibus Iudicium Principis, meri, mixtique Imperij potestate fungitur, ideoque ius armatæ habet familiæ in rerum suarum iudicatarum executionem. Et Officialis Leodiensis, qui ex consuetudine immemoriali (per quam, iurisdictionem etiam dari & acquiri compertum est in iure) non solum Ecclesiasticarum & spiritualium causarum, sed ciuiliū & criminalium cumulatiuè Iudex est legitimus, idem ius sententias suas per brachium sæculare exequendi possidet.

fidet.

fidet. Quem in effectum certus est satellitum Iudicialium, quos Crenkenarios vocant, numerus, qui iudicatis resistentes, per forium effractionem & resistentium capturam, vi armata compellant. Verùm de eiusmodi familiâ non hîc disceptamus, quam Consulibus non competere ex hoc certum est, quod Magistratui Ciuico vetita sit criminalis cognitio, & quæcunque ciuilis, exceptis paucissimis casibus inter conciuies, in fœdere Tungrensi enumeratis. Territorium non habet, quod est in solidum Principis & Ecclesiæ Cathedralis, & cum solus ille Iudex habeat facultatem immittendi in possessionem, sub cuius territorio bona sunt sita, & Iubere possidere sit mixti Imperij, is Magistratus nec in possessionem mittit, nec mitti iubet: hæreditatum, bonorum, & possessionum cognitione ei per Tungrense Pactum interdictâ. Pœna in immorigeros & parere in casibus illius notioni permissis detrectantes, est interminatio & irrogatio priuationis Ciuicorum Priuilegiorum, non vltior, quæ ad recedentes è pomærio non extenditur. Quam pœnam Albanionem suo idiotismo dicunt. Proinde Scabinorum Collegium familiam armatam Iudicalem, non verò extraiudicialem habet, Magistratus Ciuicus neutram.

Verùm incredibilia & sensibus ipsis repugnantia eloqui me aliquis è Plebe opponet. Quid enim statis anni solemnitatibus prodeunte ad publicas supplicationes Magistratu facit longus ille ordo purpuratorum seu Paludatorum vnicolorum Ciuitatis insignibus amictorum, qui cum secretarijs decem anteëunt Consules accincti gladiis? an ea familia non est armata? & qui iis armatis
stipan-

stipantur familiam non habent armatam? Magnus equidem & splendidus est ijs diebus præsertim, Consulom comitatus: puta Bombardariorum, & Portariorum qui vltra ordinarios Apparitores seu Secretarios antecedunt, vbi Syndici, Scribæ, Receptor, Centuriones Decemvirum & Præfectus armamentarij omnes symbolâ Ciuitatis penulâ tecti Consulem proximè sequuntur. Non idèò tamen ius iis armatæ familiæ euincitur. Ad splendorem & pompam per eos id fuit introductum. Quia Bombardarij, id est qui maiorum tormentorum bellicorum curam habent, illorumque Præfectus, Portarij, quorum onus aperire & claudere demandatas portas, non minùs quàm cæteri supra memorati, è publico stipendium accipiunt, & ob hanc ipsam actionem, stipem peculiarem merent, non immeritò, vt integræ olim clientelæ priuatos etiam patronos honoris ergò comitabantur, Consulibus tunc præsto sunt, & eos honore honestant. Quî autem fiat, quod Bombardarij, Portarij, & Secretarij antecedant, cum inferiorum & famulorum munus esse potius videatur sequi, quàm præcedere, nonnullus curio inquiret. Consimilem quæstionem mouent Canonistæ quoad virorum Ecclesiasticorum collegia, ex quâ scilicet causâ in processionibus, Capellani Canonicos, & iuniores Canonici seniores Canonicos, Archidiaconos, Decanumque & Præpositum anteciant: eamque vltra alias reddunt, vt Prælati in præcedentes, tanquam Pastores in proprium gregem inspicere possint, & cum curâ aduigilare. Memini certè Protodecanum Maioris Ecclesiæ præcursoriam illam ægrè tulisse, quasi istiusmodi ornatus, & concolorum ante-

anteambulonum tractus, dignitatis Consularis cancellos transcenderet, & suo aliquandò tempore à Magistratu in aliquod singulare decus posset detorqueri. Ego in hac sum sententiâ, quod talis consuetudo, vetus an recens sit non disputo, inualuerit ad imitationem Collegiorum Ecclesiasticorum tam Regularium quàm sæcularium, in quibus Consules cernebant Oblatos, Nouitios, Iuniores & reliquis Ordine sacro aut dignitate inferiores, ante digniores iisdem in supplicationibus progredi, ideoque in consonantiam idem obseruasse. Nisi penitente altioreque ratione impulsos sentias; vt pro dignitate ordinem inter suos Statuerent. Cum namque locus ille dignior reputetur, qui magis ad dignos accedit, & qui proximè sequuntur sint Ecclesiasticæ personæ sæcularibus indubiè digniores, quò viciniore fierent Ecclesiasticis, famulatum illum præire iusserunt. Sed secunda ratio non foret vniuersalis, quandoquidem nonnunquàm Magistratus Ciuicus Ecclesiastici nominis virorum Collegia subsequitur. Quanquàm quod semel ex vnâ causâ incipit, persæpè absque eâ continuatur. Quicquid sit, apparatus ille Paludatorum, non est iuris armatæ familiæ efficax indicium. Omnibus etiam minoribus Magistratibus olim ius erat prætextæ, quibus non ideò ius familiæ armatæ.

Valerius Consul in oratione quâ aduersus Legem Oppiam & M. Porcium Catonem collegam differuit, clarè ostendit: Purpurâ, inquit, viri vtentur, prætextati in Magistratibus, in Sacerdotijs; liberi nostri prætextis purpurâ togis vtentur: Magistratibus in Colonijs, municipijsque, hîc Romæ infimo genere Magistris vico-

M m

rum,

rum, togæ prætextæ habendæ ius permittemus, nec id
 vt viui solùm habeant tantum insigne, sed etiam vt
 cum eo crementur mortui, faminis duntaxat purpuræ
 vsu interdiciemus? Et cum tibi viro liceat purpurâ in
 veste stragulâ vti, matrem familias tuam purpureum
 amiculum habere non fines? & equus tuus speciosius
 instratus erit, quàm vxor vestita? Porro paludamenta
 & purpureas prætextatasque vestes Magistratus in pu-
 blico luctu deponebant (sicut alij in priuato mœrore,
 aut dum Rei fiebant: nam tum fordidati togam muta-
 bant). Quò respexit Lucanus

— — — *Ferale per urbem*
Iustitium, latuit plebeio tectas amictu
Omnis honos, nullos comitata est purpura fasces.

Iterùm infistet contradictor, me fortiùs nodum necte-
 re, dum studeo dissoluere: sic imprudentes vicia aliqua
 declinantes incurrere in contraria. Si enim catapultarum
 & machinarum ignitarum Ciuitas Leodina ius ha-
 bet, & artifices aut Peritos eiaculandi stipendiarios,
 quid attinet obstinatè inficiari ius satellitij armati? In
 maiore enim, iuxta vulgatam Legum regulam, inest
 minus, & cui plus licet, non vetatur minus. Et maio-
 ra tormenta bellica quæ Leodij extant esse Ciuitatis,
 inde probari, quia pleraque Consulium iussu & publico
 sumptu confecta sunt, & Magistratus de ijs tanquàm
 publicis disposuit & sua nonnunquàm insignia appo-
 suit. Quemadmodum anno 1579. obsessio per Alexan-
 drum Farnesium Parmæ Principem exercitus Regis
 Catholici Ducem Traiecto, magna catapultarum igni-
 tarum

tarum pars (in totum erant quatuor & quinquaginta maiora tormenta quæ in obsessos explodebantur) commodatò ab Vrbe Leodiensi fuit accepta.

Quem scrupulum amoueo. Vrbs, vrbisque custodia & muri sunt Principis, vt iam ante ex parte docui, & secundo Libro sum confirmaturus. Catapultæ igitur & tormenta in defensionem Vrbis comparata, etsi ærarium Publicum sumptus, aut Consules curam impenderint, ad Principem & Dominum Vrbis pertinent: cum in gratiam Vrbis, eiusque tuitionem sint procusa. Fatetur id schola Iurisconsultorum aientium, eiusmodi machinas, quæ ad perpetuum arcium aut Oppidorum vsum, & munimen habentur, pro immobilibus reputari, & Domino arcis Oppidiuè cedere. Neque anno 1579. vim illam Aneorum Tormentorum Magistratus Leodiensis Duci Parmensi commodauit, sed Princeps Gerardus de Grosbeeck S. R. E. Cardinalis Eminentissimus, cuius tanquàm Principis Leodiensis, & ea in qualitate pro indiuiso cum Duce Brabantiaë Traiectu ad Mosam possidentis, intererat, suum illud Oppidum reâfferere in manum, & in priscam, Nouatoribus expulsis, vindicare libertatem. Magistratus ipse perlubenter in rem illam consensit, iisdem rationibus inductus, præhabita restitutionis commodatarum machinarum securitate. Assensus perquisitus fuerit, tam solitâ humanissimi Principis solertiâ subditorum animis se insinuantis, quàm quòd non esset æquum ijs inconsultis aut sanè inuitis instrumentum bellicum ad communem Ciuitatis Ciuiumque salutem asseruatum foràs prodire: & vt incerti sunt Martis euentus, periclitari, aduersanteque

fortunâ iacturam amissorû armorum nouis suis ex-
 pensis supplere. Ciues namque, & incolas in submini-
 strationem eius generis instrumentorum, æquè ac Vr-
 bis propugnationem teneri conferre persuadeor. Re-
 scriptum est Imperatorum Gratiani & Valentiniani,
 Ad portus & aquæductus, & murorum instauratio-
 nem, siue extructionem omnes certatim factâ opera-
 rum collatione instare debent, neque aliquis ab huius-
 modi consortio, dignitatis priuilegiis excusari. Necnon
 Arcadij & Honorij ad Cæsarium Præfectum Prætorio,
 Omnes Prouinciarum Rectores literis moneantur, vt
 sciant ordines atque incolas urbium singularum mu-
 ros, vel nouos debere facere, vel veteres firmiùs reno-
 uare: scilicet hoc pacto impendiis ordinandis, vt adscri-
 ptio currat pro viribus singulorum; deinde adscribatur
 pro estimatione operis futurâ, territoria ciuium, ne plus
 poscatur aliquid quàm necessitas imperauerit, ne uè
 minus; ne inuitans impediatur effectus. An iure aliqui
 aliquandò Consules procius Machinis priuata sua insi-
 gnia incidi fecerint, an verò inter vsurpationes id sit ac-
 censendum, non vacat impræsentiarum indagare. For-
 midabile est Theodosij, Arcadij, & Honorij Augusto-
 rum fulmen ad Rufinum, Si qui Iudices perfecto pu-
 blicis pecunijs opere suum nomen sine nostri numinis
 mentione inscripserint, maiestatis teneantur obnoxij.
 At insatiabile quosdam tenet apparendi cacœthes, qui
 nomen suum quibuscunq; operibus præfigi exardeant,
 herbæ Parietariæ titulo non indigni. Nempe vt prone-
 potes per nebulam intelligant eos in dignitate tantil-
 lum vixisse. Quos vmbra pro corpore sectantes, dig-
 niores

niores commiseratione quàm inuidia existimauerim. Aliter Cato superior, qui in tanto Statuarum alijs viris erectarum numero (nam aureæ, argenteæ, eburneæ, æreæ, marmoreæ, curules, equestres, pedestres Romę visebantur) cuidam interroganti, quid ita statuam cum alijs non haberet, respondit, malle quæri cur non meruisset, quàm mussitari ob quam causam obtinuisset. Quod si apud Athenienses licuisset Magistratui publicis operibus nomen suum apponere, Pericles ab ijs iratis in concionem vocatus ob nimiam pecuniæ vim in opera & ornatum Urbis impensam, non obtulisset conditionem, priuatim sibi ferre quæcunq; expensa, modò nomen suum priuatum ijs inscriberetur. Vide interim in toto populo magnitudinem animi, qui impendia cuncta è publico maluit depromi, quam nomen Periclis inscribi. Ad has minutias insperato diuertit calamus, & fat oportunè. In suo enim processu Spirensi, pro re magna proposuit Ciuitas, quod tormenta bellica cudat & recudat, de quibus arbitrato suo disponat. Quo alio fine quàm vt fumum faciat alicuius Iuris armorum, quod est è primis Regalibus? Atqui impressio signorum & nominum Magistratus, vsurpatur seu contorquetur in Dominij demonstrationem, ad eum ferè modum quo merces internoscuntur ex impressis signis quorum sint mercatorum. Sed vt in mercimoniis, nota mercatoris non est idonea & plena probatio ad arguendum, quod merx illius sit, cuius signo notatur: quod interdum alterius signo, de eius consensu quis vtatur & alienæ rei alter suum apponat signum in scio absenteque Domino, vel nonnunquam indatur non in Domi-

nij fidem, sed in nudam rei agnitionem: Multò minùs Consularia, vel Ciuitatis insignia in æs Catapultarum incisa, aliquam directi Dominij aut Iurisdictionis scintillam produnt. Vel enim absente aut ignaro Principe insculpta fuerunt, vel vt inde discernerentur, & commodatò traditæ Machinæ, aut alio casu penès alios re-pertæ ex deprehensis notis repeti possent, aut denique ex adscriptis Consulum binorum nominibus, sciretur procusionis tempus. Sicuti apud priscos Romanos pangebatur clauus, & ex impactorum numero clauorum, numerus discebatur annorum. Nam quoties alia sumi potest coniectura, vel absente Domino signum iniicitur, cessat præsumptio Dominij etiam inter mercatores ex plano & æquo agentes, quæ ex impressis aut incisis signis resultaret. Amabò, Opificibus Princeps permittit Leodij sclopetorum, ensium, hastarum, galearum, loricarum, & integumentorum militarium fabricationem, ideonè Opifices ius habent armorum? Imperatores olim vt non cuius curam, opusve fabricandorum armorum concedebant, certum tamen genus hominum ad id peculiariter habebant: quos publicis fabricis alligatos, à fabricandi peritia, ac non vulgari industria conficiendorum armorum appellabant fabricenses. Quibus interim iuxta Arcadij & Honorij constitutionem stigmata inurebantur siue in seruitutis indicium, siue vt à cæteris artificibus dignoscerentur. Constantinus Cæsar in Cremonensi solùm municipio fabricenses, ad id opus tantùm assumptos vt fabricam armorum exercerent, habuisse commemoratur. Agefilus non tantùm Ærarios & Ferrarios Fabros Ephesi arma cudere voluit,
sed

sed & Lignarios, & Coriarios, & Fullones. Et apud Romanos, Vegetio teste, Legio habebat Fabros Lignarios, Structores, Carpentarios, Ferrarios, Pictores, reliquosque artifices ad Hybernorum ædificia construenda, ad machinas, turrelque ligneas, cæteraque quibus Oppida vel oppugnantur vel defenduntur. Seruius Tullius qui censum, rem saluberrimam, instituit, ex ijs, inquit Liuius, qui centum millium æris aut maiorem censum haberent, octoginta confecit centurias, quadragenas seniorum ac iuniorum (prima classis omnes appellati) seniores ad vrbis custodiam vt præsto essent, iuvenes vt foris bella gererent. Arma his imperata, galea, clypeus, ocreæ, lorica, omnia ex ære: tela in hostem, hastaque & gladius. Additæ huic classi duæ fabrûm Centuriæ, quæ sine armis stipendia facerent, datum munus, vt machinas in bello ferrent. Cusio igitur & recusio igitur Catapultarum perperam fuit Spiræ articulata in iurisdictionis argumentum. Maximè, quia iussu, imò expressâ Lege Principis actitatur. Vigésimus sextus articulus Constitutionis Hynsberghicæ 1424. in eam rem est dilucidus, Publicorum prouentuum Quæstor idoneus, quamdiu officio rite fungetur, idem esto. Is quotannis coram binis Consulibus, quatuor Consiliarijs, Trigintaduumviris, & Tribuum Deputatis rationem receptorum & impensorum reddito. Residua, si quæ supersint, in Tormentorum bellicorum confectio- nem, actutum Erogantur.

